

Pierwotnie Rafał Kalinowski został pochowany na przyklasztornym cmentarzu, skąd w 1937 r. jego szczątki przeniesiono do kaplicy św. Jana od Krzyża i stąd dopiero trafiły do sarkofagu w kaplicy jego imieniem.

Naprzeciw klasztoru znajduje się skaliste zbocze, na które obecnie prowadzą alejki, które wytyczają Drogę Krzyżową wykorzystując naturalną, malowniczą strukturę terenu.

Stacje Drogi Krzyzowej (składające się z 30 kamiennych rzeźb o wysokości ok. 2 m) powstały dla uczczenia 350-lecia klasztoru w Czernej w latach 1986-1988, a kamień węgielny pod jej budowę poświęcił Jan Paweł II.

Idąc w stronę przeciwną niż do klasztoru poprzez przepiękny wąwóz możemy dostać się do źródła św. Eliasza zwanego też Źródłem Miłości lub w skrócie „Serduszkciem”. Źródełko ocembrowane jest kamieniami w kształt ogromnego serca, a nad nim znajduje się kamienna kolumna z obrazem św. Eliasza. Takie przedstawienie ma głębokie znaczenie, symbolizujące wydarzenie biblijne, gdzie w dolinie Kerit prorok Eliasz karmiony był przez kruka i wodę czerpał ze źródła.

Niezwykłość tego urokliwego miejsca – czernieńskiego klasztoru, leżącego tak blisko Krakowa – polega na nierozdzielalnym połączeniu przyrody-stworzenia, z człowiekiem, któremu „stwarza” wspaniałe, dogodne warunki do spotkania z ich Stwórcą. Widać więc, że istnieje ścisła korelacja między przyrodą a duchowością.

Monika Grzegorzcyk

Dolinki Jurajskie – przyroda

Obszar dolinek jurajskich obejmuje szereg, równolegle przebiegających dolin potoków wyrzeźbionych w płaskowyżu Wyżyny Krakowskiej. Teren zbudowany jest z wapieni jurajskich, przykrytych warstwą lessu. Wykształcające się tu gleby to najczęściej rędziny lub gleby brunatne. Obszar jest lekko pofałdowany. Z jednej strony procesy eoliczne doprowadziły do wypreparowania ostańców skalnych o urozmaiconych kształtach, wznoszących się ponad równiny krajobraz, z drugiej płynące wody potoków wyrzeźbiły kręte, głębokie jary krasowe. Doliny te ograniczone są wapiennymi, urwistymi ścianami skalnymi, przyjmującymi różne, fantastyczne niekiedy kształty: baszt, iglic, ambon itd. Szczególnie okazałe są one w dolnym biegu potoków. Tworzą się tam bramy skalne w krawędzi doliny, jak np. Brama Bolechowicka. Specyficzne podłoże i ukształtowanie terenu są przyczyną wykształcenia się tu szczególnego układu siedlisk przyrodniczych. Poszczególne dolinki są przedzielone obszarem wierzchowiny. Pokryta jest ona w znacznej części polami uprawnymi oraz łąkami i pastwiskami. Część tego terenu zajmują zbiorowiska leśne – głównie bory mieszane. W dolinkach natomiast zbiorowiska łąkowe, a w cienistych partiach zboczy, zwłaszcza o ekspozycji NW – buczyny. W dolinach potoków rozwinęły się fragmenty łągów wierzbowych, a w miejscach gdzie stagnuje woda – olsy. Na skałach, gdzie są szczególnie trudne warunki siedliskowe, bardzo cienka warstwa gleby, obserwuje się płaty zbiorowisk leśnych z wyraźną dominacją sosny. Dna dolin potoków pokrywały niegdyś łąki i pastwiska, w ostatnich dekadach ich użytkowanie zostało zarzucone, co

doprowadziło do uruchomienia procesów wtórnej sukcesji w kierunku zarośli, głównie tarniny, derenia lub leszczyny, a następnie lasu. Ściany skalne są specyficznym siedliskiem, odznaczającym się skrajnymi warunkami abiotycznego środowiska. Do cech tych należą przede wszystkim: niska wilgotność, w szczelinach i na półkach skalnych płytka warstwa gleby – inicjalnej rędziny nawapiennej oraz silne nasłonecznienie, które przynosi wysokie temperatury w ciągu dnia, nawet do kilkudziesięciu stopni (50-60°C). Rozwijają się tu zespoły roślinności naskalnej, a u podnóża skal, na osypującym się rumoszu skalnym – zespoły muraw kserotermicznych (w ostatnich latach, na skutek braku użytkowania silnie zarastające roślinnością o bardziej mezofilym charakterze). W wyniku rozrastania się krzewów i drzew u podnóża skal i w ich bezpośrednim sąsiedztwie, siedliska te są częściowo ocienione. Zmiana warunków prowadzi do wycofywania się roślinności, która przystosowana jest do wąskiego zakresu zmian siedliskowych (gatunki stenotopowe). Specyficzne zespoły związane są też z płynącymi dnem dolinek potokami. Mają one czyste, dobrze natlenione wody, dno jest kamieniste, często cieki te przyjmują charakter górskich potoków, z wartką wodą. Na głazach zanurzonych w wodzie rozwijają się glony, a obok spotyka się rzadkie gatunki roślin dwuliściennych, np. potocznic wąskolistny *Berula erecta*. Nad potokami, w ich dolnym biegu można spotkać płaty łopuszyn, a przy niewielkich, lokalnych rozlewiskach roślinność szuwarową. Zbiorowiska spotykane na terenie dolinek są miejscem życia wielu różnorodnych zwierząt. Przede wszystkim spotyka się tu bogactwo ptaków. Obok gatunków drapieżnych, jak: myszolów, pustulka, kania od lat obserwuje się wzrastającą liczbę kruków, dla których tereny te są doskonałymi obszarami żerowiskowymi. Z potokami związana jest grupa ptaków takich, jak np. pliszka siwa, ponadto obserwuje się bogaty zestaw gatunków zaroślowych, a w lasach gatunki żyjące w starodrzewiach, jak np. dzięcioły. Na skalach spotkać można przedstawicieli naszej krajowej herpetofauny, najczęściej jaszczurki zwinki. W bardziej ocienionych miejscach w dolinach, występują liczne płazy: żaby, ropuchy, kumaki itd. Czyste wody potoków to miejsce życia pstrągów. W niektórych z dolinek (np. Będkowskiej) prowadzi się ich hodowle w stawach. Z siedliskami polnymi związane są natomiast takie gatunki ssaków, jak: zając, sarna, a z ptaków kuraki: kuropatwy, przepiórki, czy też obce w naszej faunie bażanty. W lasach otaczających dolinki, stosunkowo częste są lisy, borsuki oraz szereg drobnych ssaków z rzędu gryzoni czy owadożernych, z kretem, jeżem itd. Bogata jest także fauna bezkręgowców, zwłaszcza motyli i chrząszczy.

Joanna Perzanowska